

Koncepcja Smart Village dla wsi Granice

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

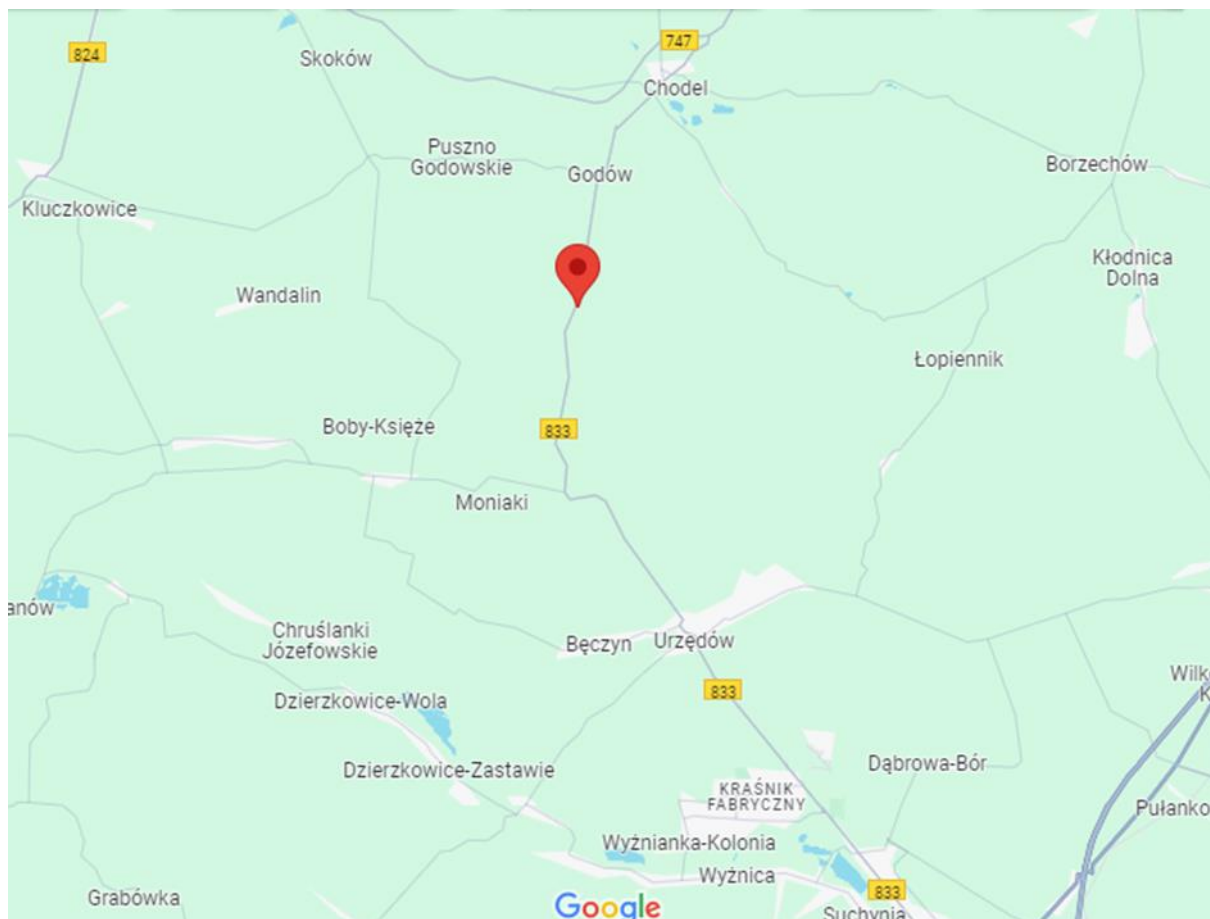
Grant realizowany jest w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania „Owocowy Szlak”

Granice, 28.05.2024r.

Rozdział I Charakterystyka obszaru

1.1 Główne cechy obszaru.

Granice – wieś w Polsce położona w województwie lubelskim, w powiecie opolskim, w gminie Chodel. Położona jest przy drodze wojewódzkiej 833 na południe od Godowa. Układ wsi jest kolonijny o średniej gęstości zabudowań.

Ta miejscowość powstała zapewne jeszcze w połowie XIX wieku. Początkowo był to obszar wsi Godów, jednak z czasem na przełomie XIX i XX wieku w miarę rozrastania się wsi Godów tą część nazwano Godów-Granice z uwagi na odległe położenie od macierzystej wsi.

W spisie powszechnym z 1921 roku wymienia się miejscowość Godów-Granice jest to pierwsza wzmianka o istnieniu samodzielnej miejscowości. W tym czasie mieszkało tu 208 osób w 31 domach.

Aktualnie wieś stanowi sołectwo w gminie Chodel i jest zamieszkiwana przez 567 osób (dane USC w Chodlu na kwiecień 2024r.). Struktura wiekowa mieszkańców jest stosunkowo dobra w kontekście tendencji starzenia społeczeństwa w Polsce. Osoby 60+ zamieszkałe w Granicach stanowią 22% wszystkich mieszkańców (średnia krajowa w 2022r to 26%). Struktura wieku w podziale na wiek kształtuje się następująco:

Przedział wiekowy	Liczba osób w przedziale wiekowym	Procent w stosunku do liczby zamieszkałych osób
0-6	33	5,82%
7-18	80	14,11%

19-25	61	10,76%
26-50	198	34,92%
51-60	67	11,82%
61-65	26	4,59%
65+	102	17,99%

Wieś ma typowy charakter rolniczy, gdzie znaczną część mieszkańców stanowią rolnicy prowadzący działalność ogrodniczą i sadowniczą. Dominują uprawą są maliny, sady jabłoniowe, porzeczki. W ostatnich latach pojawia się trend do upraw warzyw. W Granicach funkcjonuje Szkoła Podstawowa, w której prowadzone są dwa oddziały przedszkolne oraz nauka w klasach 1-8. Szkoła jest po kompleksowej termomodernizacji oraz remoncie wewnątrz budynku. Do szkoły dowożone są obiady z Szkoły Podstawowej w Chodlu. Przy szkole znajduje się boisko do koszykówki, boisko piłkarskie oraz plac zabaw. Obok budynku szkoły znajduje się nowo powstały budynek przedszkola wraz z salką gimnastyczną dla wszystkich uczniów.

Przychodnia służby zdrowia oraz opieka społeczna prowadzone są w Chodlu. Główna infrastruktura i życie kulturalne również znajdują się w centrum gminy – w Gminnym Ośrodku Kultury w Chodlu.

W Granicach znajduje się budynek remizy, który pełni 3 funkcje – siedziby działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Granicach, siedziby Koła Gospodyń Wiejskich w Granicach oraz świetlicy wiejskiej w formie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży z terenu wsi. W budynku znajduje się dobrze wyposażona kuchnia i wyposażenie świetlicowe – stoły i twarde szkolne krzesła.

Budynek jest zaplanowany do termomodernizacji i wymiany dachu na starej części ze środków Programu Polski Ład.

Przez całą wieś przebiega droga wojewódzka 833 która jest w bardzo złym stanie technicznym. W okresie dwóch lat będzie przebudowywana ze środków unijnych. Wzdłuż drogi wojewódzkiej powstanie chodnik i ścieżka rowerowa, które znacznie poprawia bezpieczeństwo i funkcjonalność komunikacji. Od drogi wojewódzkiej odbiega 7 dróg gminne w układzie kolonijnym, które są w dobrym stanie technicznym. Oświetlenie dróg znajduje się tylko przy drodze wojewódzkiej, na koloniach brak oświetlenia, o które mieszkańcy wielokrotnie składali wnioski do gminy. Cała miejscowość jest zwodociągowana, obok szkoły zlokalizowana jest hydrofornia zaopatrująca wieś w wodę. W Granicach brak jest sieci kanalizacyjnej. Gospodarstwa domowe korzystają z szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. W związku z projektami realizowanymi przez Gminę Chodel znaczna część mieszkańców została wyposażona w oze – solary do grzania wody oraz instalacje fotowoltaiczne.

Na terenie gminy Chodel na koniec 2023 r. zarejestrowanych było 196 osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu Lubelskim jako bezrobotni i poszukujący pracy (193 - osoby bezrobotne, 3- osoby poszukujące pracy) w stosunku do liczby mieszkańców gminy [6433] stanowi to 3,05 % bezrobocia. Brak danych w odniesieniu do Granic, jednak na podstawie danych można wywnioskować niski wskaźnik bezrobocia.

Na terenie wsi prowadzone są różnego rodzaju działalności: dwa sklepy wielobranżowe, skupy owoców i warzyw, dwie stadniny koni, jedna agroturystyka, 3 przetwórnice owoców, uprawa boczniaka, szklarnia, dwa warsztaty samochodowe, sześć pasiek, firm obsługująca imprezy, wypożyczalnia maszyn, kowal.

Na terenie wsi funkcjonuje dwie organizacje społeczne – Koło Gospodyń Wiejskich w Granicach. Koło Gospodyń Wiejskich działa nieprzerwalnie od wielu lat i w ostatnich

latach znacznie poszerzyło swoje grono. Prowadzi różne inicjatywy i wspiera organizowane przez gminę wydarzenia. Tylko w ostatnim roku został zorganizowany festyn dla lokalnej społeczności, opłatek gminny dla mieszkańców z terenu całej gminy czy wyjazd do teatru, spotkanie dla seniorów.

Druga organizacja to Ochotnicza Straż Pożarna w Granicach, która działa nieprzerwalnie ponad 60 lat i ma na wyposażeniu samochód ratowniczo-gaśniczy

ciężki z wyposażeniem. Jednostka jest dysponowana do akcji ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy.

1.2 Potencjał organizacyjny, partnerstwo na rzecz przygotowania i wdrażania koncepcji inteligentnych wsi

W celu opracowania koncepcji Smart Village zawarł umowę partnerską z 3 partnerami: OSP w Granicach Szkołą Podstawową w Granicach oraz Gminą Chodel.

W trakcie współpracy partnerskiej Koło Gospodyń Wiejskich w Granicach organizowało proces opracowania Koncepcji Inteligentnej Wsi dla obszaru wsi Granice w tym zorganizowało 4 spotkania z mieszkańcami wsi, współpracowało z partnerami w zakresie opracowania koncepcji i wspólnych konsultacji.

Gmina Chodel zapewniła wsparcie merytoryczne w przeprowadzeniu spotkań z mieszkańcami oraz wsparcie merytoryczne w opracowaniu Koncepcji Inteligentnej Wsi dla obszaru wsi Granice, udostępniła remizę w Granicach i sprzętu na potrzeby przeprowadzenia spotkań z mieszkańcami.

Ochotniczą Strażą Pożarną w Granicach wzięła udział w konsultacjach i opracowaniu Koncepcji Inteligentnej Wsi dla obszaru wsi Granice

Szkoła Podstawowa w Granicach udostępniła szkołę na spotkania z młodymi mieszkańcami wsi, wsparła organizację spotkań poprzez udział nauczycieli w trakcie konsultacji prowadzonych w szkole wśród uczniów oraz wsparcie w zakresie opracowania Koncepcji Inteligentnej Wsi dla obszaru wsi Granice.

Rozdział II Partycypacyjny charakter procesu tworzenia i wdrażania koncepcji

2.1 Udział społeczności lokalnej w opracowaniu koncepcji

Podczas procesu opracowania koncepcji zostało przeprowadzonych szereg spotkań konsultacyjnych w zakresie opracowania koncepcji. Pierwsze spotkanie odbyło się wśród członkiń Koła i miało charakter szkoleniowy w celu przybliżenia tematu i zakresu opracowania koncepcji.

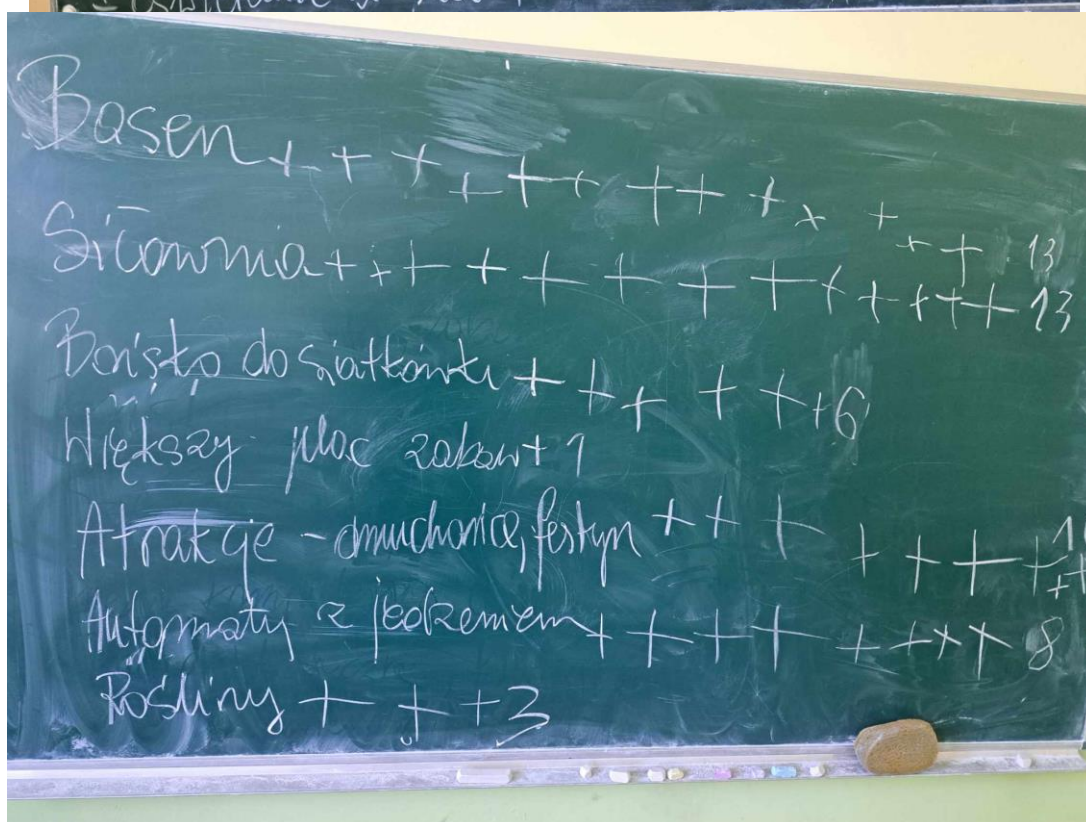
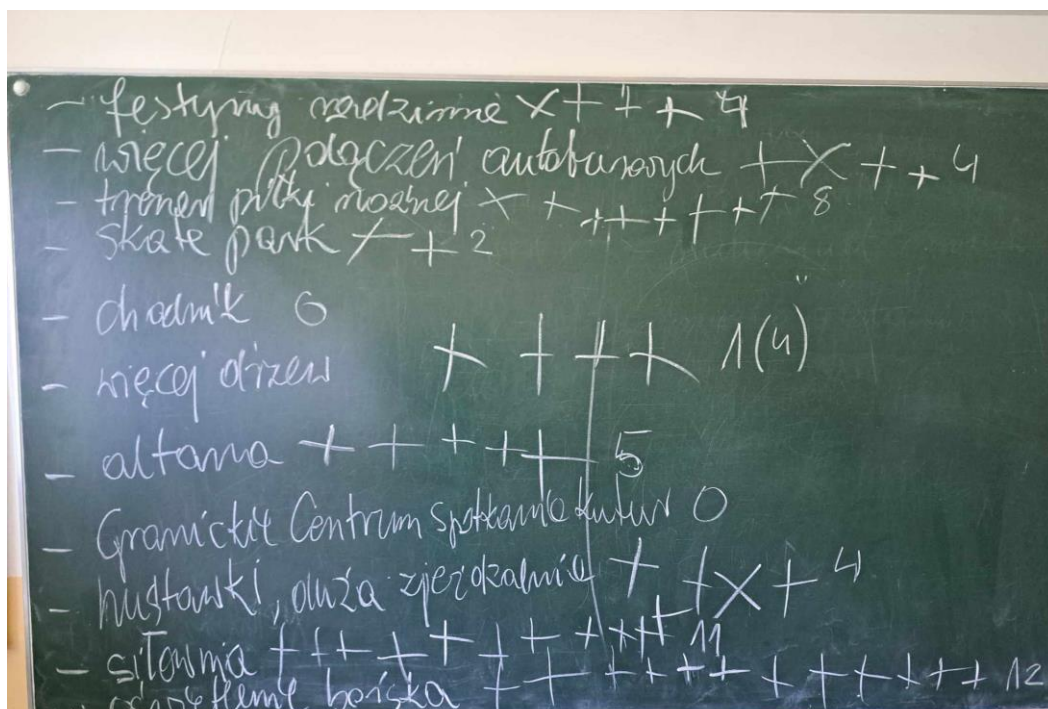
Następnie odbyło się spotkanie konsultacyjne mające na celu opracowanie diagnozy i celów realizacji koncepcji.

A classroom scene where a female teacher in a green dress is standing at the front, facing a blackboard and a large digital display. The blackboard has some faint writing on it. The digital display shows a colorful, abstract image of a track or tunnel. Several students are seated at desks in the foreground, looking towards the front of the room. The classroom has green walls and a white ceiling.

Uczniowie podczas spotkania diagnozowali mocne i słabe strony naszej miejscowości, a następnie wskazywali przedsięwzięcia do realizacji, wybierając dla nich najważniejsze, poprzez postawienia plusika przy wybranych pomysłach.

Kolejne spotkanie było dedykowane naszym druhom z OSP Granice, podczas którego ważnym tematem było bezpieczeństwo naszej wsi.

Po wstępnym opracowaniu koncepcji przeprowadzono konsultacje z wszystkimi mieszkańcami przy udziale sołtysa w zakresie planowanych działań w koncepcji. Podczas spotkania odbył się spacer badawczy, który znacznie ułatwił dalsze planowanie przedsięwzięć.

Planowanie przedsięwzięć w trakcie spaceru skupiło się na remizie i jej otoczeniu, która po szkole jest najważniejszym miejscem dla społecznego życia mieszkańców

W trakcie opracowywania koncepcji funkcjonował punkt konsultacyjny, w którym była możliwość zgłaszania propozycji przedsięwzięć i uwag do opracowywanego dokumentu.

2.2 Plan włączenia społeczności we wdrażanie koncepcji

Do realizacji koncepcji będą wyłączeni mieszkańcy wsi. Będą oni angażowani do realizacji zaplanowanych prac i wydarzeń. Będą oni również współuczestniczyć w podejmowaniu decyzji oraz panowaniu ewentualnych zmian koncepcji. Podczas wprowadzania zmian będą prowadzone konsultacje społeczne z mieszkańcami.

III. Analiza obszaru wdrażania koncepcji

3.1 Diagnoza potrzeb i analiza SWOT

Mocne strony:	Słabe strony:
1. Dobra infrastruktura techniczna zlokalizowana na wsi: odremontowana szkoła podstawowa z dobrym wyposażeniem 2. m, nowy budynek przedszkola z salką gimnastyczną, boisko do piłki nożnej i koszykówki, plac zabaw przy szkole, duża remiza strażaka, wraz z otoczeniem do zagospodarowania. 3. Dobra infrastruktura drogowa w układzie kolonijnym, przebieganie przez miejscowość drogi wojewódzkiej. 4. Dobre klasy ziemi, które przyczyniają się do dobrego funkcjonowania	1. Brak oświetlenia na koloniach 2. Niska integracja mieszkańców 3. Brak tabliczek z numerami domów wskazujących na koloniach 4. Brak lusterek drogowych przy niebezpiecznych wyjazdach i zakrętach 5. Rozproszona zabudowa 6. Za krótki odcinek chodnika 7. Brak paczkomatu 8. Niezagospodarowany teren przy remizie, składowisko starej kostki brukowej z rozbiórki chodników gminnych

gospodarstw rolnych o profilu ogrodniczym i sadowniczym. 5. Dobrze działające organizacje społeczne – KGW i OSP 6. Dobra współpraca rodziców podczas wydarzeń szkolnych oraz ich liczna organizacja – Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny, szkolna wigilia. 7. Stosunkowo duża liczb osób w wieku produkcyjnym. 8. Duża liczba działalności gospodarczych o różnym profilu.	9. Brak miejsca spotkań dla młodzieży na świeżym powietrzu 10. Brak siłowni zewnętrznej i boiska do siatkówki 11. Niska świadomość w zakresie konieczności dbania o swoje otoczenie 12. Brak miejsca do odpoczynku i do wspólnego spędzania czasu w okresie letnim. 13. Słabe połączenia komunikacyjne z innymi miastami, trudny dojazd do szkół ponadpodstawowych 14. Mało wydarzeń kulturalnych integrujących mieszkańców 15. Brak zajęć sportowych dla dorosłych 16. Niskie kompetencje cyfrowe wśród osób starszych 17. Duża potrzeba podnoszenia kompetencji i kwalifikacji mieszkańców w różnych obszarach 18. Słabe wyposażenie świetlicy (brak nagłośnienia, chłodni, stare twarde krzeselka, ławki) 19. Brak trenera dla szkolnej drużyny piłkarskiej, słaba kondycja fizyczna dzieci i dorosłych 20. Słaby przepływ informacji między mieszkańcami
Szanse: 1. Wykorzystywanie dobrej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności aktywizującej mieszkańców. 2. Aktywizacja dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów poprzez różne akcje i wydarzenia np. organizację festynów, kina plenerowego, strefy kibica, organizacji szkoleń i warsztatów. 3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na poprawę infrastruktury technicznej i organizację wydarzeń.	Zagrożenia: 1. Kataklizmy pogodowe niszczące uprawy mieszkańców i mienie. 2. Wyjazd za granicę w celach zarobkowych osób w wieku produkcyjnym 3. Zmiana władzy i przepisów prawnych 4. Konflikt zbrojny na Ukrainie 5. Niski współczynnik urodzeń 6. Możliwość wystąpienia konfliktów wśród mieszkańców – różnice zdań

3.2 Główne wyzwania

Głównym wyzwaniem dla poprawy warunków życia na naszej wsi jest wzrost integracji i bezpieczeństwa na wsi poprzez przeprowadzenie różnych działań i akcji oraz zagospodarowanie wspólnej przestrzeni publicznej.

3.3 Główne szanse rozwojowe

Realizacja koncepcji przyczyni się do poprawy jakości życia, podniesienia bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu, rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia i przepaści cyfrowe.

IV. Logika interwencji

4.1 Cele i działania

Cel 1. Wzrost integracji mieszkańców

Działania: organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców między innymi

- cykliczny festyn rodzinny dla mieszkańców,
- kino plenerowe,
- organizacja strefy kibice,
- szkolenia i warsztaty m.in. w zakresie kulinarnym, kosmetycznym, florystycznym, szycia
- spotkania w strefie relaksu, która będzie służyła mieszkańcom wsi głównie w okresie letnim, w którym jest duże natężenie prac w gospodarstwie
- wyjazdy integracyjne
- wizyty studyjne

W celu przeprowadzenia powyższych działań integrujących niezbędne jest przeprowadzenie prac remontowych i dokonanie zakupów w zakresie:

- budowa altany wraz ze strefą relaksu. Strefa relaksu wyposażona w hamak, huśtawkę, leżaki wraz z zagospodarowaniem terenu poprzez nasadzenia drzew, krzewów i kwiatów i wytycznie ścieżek;
- doposażenie sali świetlicowej w nowe stoły i krzesła, obrusy, nagłośnienie, duży telewizor do strefy kibica, rzutnik z ekranem;
- doposażenie zaplecza w chłodzię, szafa na ubrania, żelazko, deska do prasowania.

Cel 2 Poprawa bezpieczeństwa wsi

Działania:

- prowadzenie szkoleń z pierwszej pomocy dla różnych grup wiekowych;
- przeprowadzenie akcji ratowniczych na wypadek pożarów i zdarzeń losowych;

- organizacja Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej;
- poprawa widoczności i bezpieczeństwa na koloniach;
- oznakowanie i doświetlenie przejść dla pieszych.

W celu przeprowadzenia powyższych działań z zakresu bezpieczeństwa niezbędny jest:

- zakup nowego samochodu gaśniczego;
- zakup wyposażenia do pierwszej pomocy – urządzenie ADE;
- zakup wyposażenia do przeprowadzenia szkolenia typu fantom do ćwiczeń;
- budowa oświetlenia na koloniach.

Cel 3. Poprawa kondycji fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych

Działania:

- zorganizowanie i prowadzenie szkoły piłkarskiej;
- organizacja rozgrywek sportowych m.in. w piłce nożnej i tenisie stołowym;
- wspólne rajdy rowerowe i cykliczne spotkania z kijkami (nordic walking);
- realizacja zajęć sportowych dla dorosłych typu aerobic, pilates;

W celu przeprowadzenia powyższych działań z zakresu poprawy kondycji fizycznej niezbędny jest:

- budowa siłowni zewnętrznej i boiska do siatkówki;
- rozbudowa placu zabaw;
- zakup wyposażenia do ćwiczeń;
- montaż oświetlenia boiska.

Cel 4 Poprawa komunikacji na wsi

Działania:

- zbudowanie i funkcjonowanie grupy sołectwej na jednym komunikatorze;
- szkolenia dla mieszkańców z narzędzi cyfrowych w komunikacji oraz obsługi programów komputerowych;
- oznakowanie z numerami domów na koloniach;
- stworzenie sygnalizacji ostrzegawczej przed zdarzeniami atmosferycznymi;
- poprawa dostępności w zakresie obioru zakupów poprzez paczkomat;

W celu przeprowadzenia powyższych działań z zakresu poprawy komunikacji niezbędny jest:

- zakup tabliczek kierunkowych
- budowa stacji meteorologicznej

Cel 5 Dbanie o środowisko i promowanie ekologicznych zachowań

Działania:

- cykliczne akcje sprzątania miejscowości, postawienie pojemników do segregacji odpadów;
- postawienie pojemnika PCK na niepotrzebne ubrania;
- postawienie puszkomatu;
- przeprowadzenie nasadzeń drzew i krzewów w ogólnodostępnej przestrzeni;

W celu przeprowadzenia powyższych działań z zakresu środowiska niezbędny jest:

- zakup materiałów do przeprowadzenia akcji sprzątania miejscowości;
- zakup drzewek i krzewów do nasadzeń.

Zaplanowane w koncepcji Smart Village dla wsi Granice zadania są zgodne z dokumentami strategicznymi gminy Chodel, powiatu opolskiego oraz strategią Lokalnej Grupy Działania „Owocowy Szlak”.

Planowana perspektywa realizacji koncepcji – 10 lat.

Koncepcja Smart Village została zatwierdzona na spotkaniu wiejskim w dniu 28.05.2024r. i jest dostępna w siedzibie Koła Gospodyń Wiejskich w Granicach w budynku remizy.